

Til: Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet

Vår Dato: 15-8-2023

Postboks 93, 4791 Lillesand

Ansvarlig Advokat:
Kaja Wølneberg**Klage på vedtak – oppdaterte pristak for kobberbaserte tjenester i marked 3a og 3b****1 Innledning**

Det vises til vedtak fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ("Nkom") av 25. juli 2023 hvor Nkom fastsetter oppdaterte pristak for kobberbaserte tjenester i marked 3a og 3b («vedtaket»).

Telenor påklager med dette vedtaket. I vedtaket er fristen for å klage tre uker fra vedtaksdato, det vil si 15. august 2023. Klagen er således rettidig.

Telenors kommentarer inneholder konkurransesensitiv informasjon som skal unntas fra offentlighet og partsinnsyn, jf. offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13. Denne informasjonen er gulmarkert.

2 Bakgrunn

I markedsvedtak for regulering av marked 3a og 3b av 20. desember 2018 påla Nkom prisregulering for kobberbaserte tjenester i form av et pristak. Det ble da fastsatt et pristak for perioden 2019-2021. Pristaket for 2021 gjelder fortsatt. Prisreguleringen er i markedsvedtaket basert på modellerte kostnader fra Nkoms LRIC modell. Dette innebærer ifølge Nkom at pristaket for 2019-2021, gir Telenor kostnadsdekning basert på prinsippene i LRIC modellen.

I september 2020 fattet Nkom vedtak om at Telenor må opprettholde tilgangsplikten til kobbernettet i en periode på 5 år fra vedtaksdato, altså frem til 2. september 2025.

Videre har Nkom siden tidlig 2022 vurdert om det er behov for å fatte nytt vedtak knyttet til prisreguleringen for kobberbaserte tjenester i perioden frem til og med 2025. Vedtaket som nå foreligger, er konklusjonen på dette arbeidet.

Kort oppsummert justerer Nkom den underliggende LRIC modellen noe. Justeringene synes å være for å hensynta endringer i etterspørselen, kapitalkostnader (WACC) og inflasjon. Med disse oppdateringene i modellen konkluderer Nkom i vedtaket med at pristakene gir Telenor kostnadsdekning i henhold til de grunnleggende forutsetningene og prinsippene som ligger til grunn for LRIC modellen. Dessuten mener Nkom at fordi Telenor besluttet å legge ned kobbernettet er det rimelig at Telenor dekker de faktiske kostnadene som påløper for driften av det, også i den perioden (2023-2025) hvor Telenor er pålagt av myndighetene å holde nettet i drift.

Nkom har nylig gjennomført en grundig analyse av det norske bredbåndsmarkedet og i denne understrekes det at det norske markedet i stor grad er annerledes enn andre europeiske markeder. Markedsutviklingen viser en helt annen realitet enn en situasjon hvor SMP tilbyderens utrulling av NGA infrastruktur er basert på dennes kobbernett. Den faktiske markedsutviklingen i Norge står her i sterk motstrid til de forutsetninger som legges til grunn i Nkoms LRIC modell.

Telenor er sterkt uenig med Nkoms vurderinger i vedtaket og vedtaket bygger etter Telenors syn på en uriktig forståelse av NGA anbefalingen. I tillegg dekker ikke de vedtatte pristakene Telenors faktiske kostander under noen rettslig eller økonomisk standard. En slik prisregulering er det ikke rettslig grunnlag for å pålegge. Videre har Nkom ikke hensyntatt at myndighetene har pålagt Telenor å opprettholde kobbernettet i 2,5 år utover den perioden Telenor har planlagt å opprettholde det. Konsekvensen av dette er at Telenor gjennom pristaket pålegges å dekke et betydelig kostnadsunderskudd som følger av Nkoms pålegg om å opprettholde kobbernettet i perioden 2023 til 2025.

Dessuten vil en prisregulering under bortfallskostnadene («avoidable costs») for kobberbaserte tjenester åpenbart påvirke investeringer i ny infrastruktur, samt begrense tilgangskjøpernes insentiver til å ville ønske å tilby sine sluttkunder alternative produkter. Ovennevnte punkter vil bli utdypet i det følgende.

3 Begrunnelse for klagen

3.1 Rettslige utgangspunkter

Det er et grunnleggende prinsipp for regulering av priser at prisnivået må gi den regulerte aktøren kostnadsdekning ved å tilby produktet eller tjenesten. Det vises i den forbindelse til Commission Recommendation 11. september 2013 avsnitt 26:

“Cost recovery is a key principle in a costing methodology. It ensures that operators can cover costs that are efficiently incurred and receive an appropriate return on invested capital.”

Likeledes, i the European Electronic Communications Code¹ artikkel 74, andre avsnitt, (våre uthevinger):

*In determining whether price control obligations would be appropriate, national regulatory authorities **shall** take into account the need to promote competition and long-term end-user interests related to the deployment and take-up of next-generation networks, and in particular of very high capacity networks. In particular, to encourage investments by the undertaking, including in next-generation networks, national regulatory authorities **shall** take into account the investment made by the undertaking. Where the national regulatory authorities consider price control obligations to be appropriate, they **shall** allow the undertaking a reasonable rate of return on adequate*

---

¹ DIRECTIVE (EU) 2018/1972 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code

capital employed, taking into account any risks specific to a particular new investment network project.

Ved fastsettelse av de oppdaterte pristakene ignorerer Nkom konkurranse effekter og Nkom gir heller ikke Telenor avkastning på investert kapital. De oppdaterte pristakene innebærer at Telenor ikke en gang får dekket bortfallskostnadene² knyttet til å tilby kobberbaserte grossistprodukter i marked 3a og 3b. Etter Telenors syn mangler derfor vedtaket rettslig grunnlag.

Videre er det slik at i marked 3a og 3b vedtaket fra 2018 er Telenor pålagt å årlig rapportere kostnadsregnskap for kobberbaserte tjenester til Nkom. Kostnadsregnskapet er basert på fullfordelte historiske kostnader for kobberbaserte tjenester i marked 3a/b. Resultatet i perioden 2018-2022 vises i tabellen nedenfor:

	2022	2021	2020	2019	2018
Result after WACC (MNOK)					

* ARO not sufficiently distributed to wholesale operation in years 2020 and 2019.

Formålet med at Telenor pålegges å føre kostnadsregnskap er å følge opp et krav til kostnadsorienterte priser.³ Det fremgår av tabellen at basert på kostnadsregnskapet, utarbeidet i henhold til krav fra Nkom, så oppfyller ikke prisene etter 2018 kravet til kostnadsorientering. Dette underskuddet har Telenor måttet dekke i sin helhet.

3.2 Markedsutviklingen

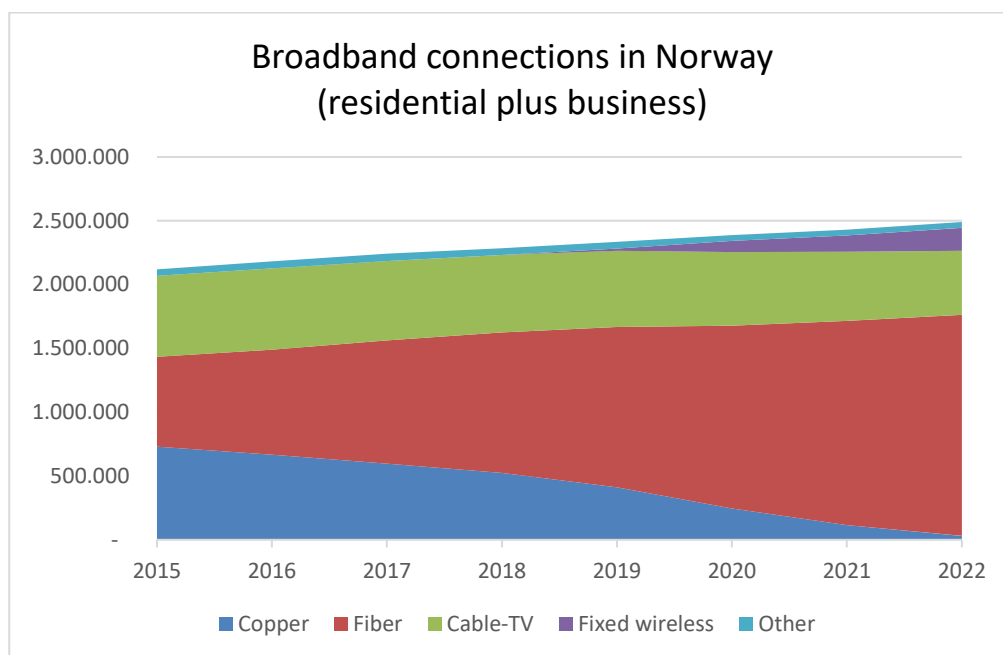
I Nkoms siste markedsanalyse av 15. juni 2023 fremgår at det er en rekke forhold som gir grunnlag for å konkludere med at markedssituasjonen i Norge er annerledes enn de fleste europeiske markeder jf. avsnitt 112:

- Det er en fastsatt dato for når kobbernettets legges ned (september 2025).
- Den norske modellen for utrulling av fiber over de siste 10-15 årene har resultert i at dekningsgraden for fiber er betydelig høyere enn i de fleste europeiske land.
- Norge har høyere fast trådløsbredbåndsdekning enn de fleste andre europeiske land og tilbudene i markedet er mer avanserte enn i de fleste europeiske land.

Ovennevnte konklusjoner underbygges av markedsstatistikk:

² Den mest inngripende formen for prisregulering er en forpliktelse på regulerte tilbydere om å måtte tilby produktet/tjenesten til kostnadsorienterte grossistpriser. Den strengeste kostnadsmetoden under kostnadsorientering er der hvor den regulerte tilbyderen kun får dekket bortfallskostnadene. Ved bruk av en slik kostnadsmetode får SMP tilbyderen bare dekket kostnader som er direkte forbundet med produksjon av tjenesten/produktet. Denne metoden ser videre bort fra alle kostnader relatert til kapital samt alle felleskostnader. Dessuten vil en slik tilnærming kun være fremadskuende slik at underskudd fra tidligere år ikke hensyntas.

³ Se f.eks. Nkoms marked 3A-vedtak (avsnitt 639): *hovedformålet med kostnadsregnskap som oftest vil være oppfølging av et krav om kostnadsorienterte priser.*

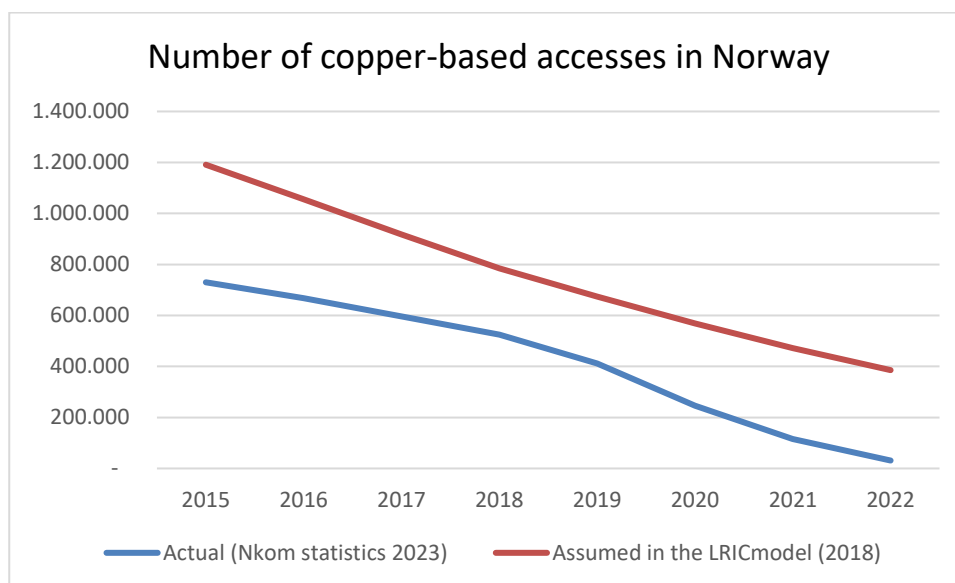

I henhold til Nkom statistikken var det totalt 31 000 kobberbaserte tilknytninger i 2022 (1,2 prosent markedsandel). I markedsanalysen fra 2023 oppsummerer Nkom situasjonen i bredbåndsmarkedet på følgende måte:

- Nærmere 100 prosent av norske husholdninger har bredbånd med minst 30 Mbit/s nedlastningshastighet, og 93 prosent av husholdningene er dekket av 1 Gbit/s nedlastningshastighet (kombinert fiber og HFC dekning).
- 82 prosent av husholdningene og 85 prosent av bedriftene har tilgang til fiber bredbånd.
- Der hvor det verken er fiber eller HFC tilbys høyhastighetsbredbånd basert på fast trådløst bredbånd.

Det er også verdt å merke seg at det volumet som er basert på kobberbredbånd ikke hensyntas i den nye markedsanalysen fra Nkom. Begrunnelsen er at «*kobberbasert bredbånd anses ikke som substituerbart med andre aksessteknologier*» (sammendraget side 3).

Den faktiske utviklingen i det norske markedet står i sterk kontrast til forutsetningene som legges til grunn i Nkoms LRIC modell (LRIC-modell vAcc2.3; August 2018). Dette kan best illustreres ved å sammenligne den antatte utviklingen i antallet kobberbaserte tilknytninger med den faktiske utviklingen:

I vedtaket på side 3 hevder Nkom at «Telenors beslutning om å legge ned kobbernettet har ført til en annen markedsutvikling enn det som ble forutsatt i LRIC-modellen fra 2018». Nkoms synes å mene at dette kan rettferdiggjøre en prisregulering som åpenbart ikke dekker bortfallskostnadene. Tabellen over viser imidlertid tydelig at markedsutviklingen før Telenor annonserte sin beslutning tidlig i 2019 allerede var avvikende fra det som ble forutsatt i Nkoms 2018-modell. Nkoms påstand om at det er beslutningen om å nedlegge kobbernettet som har medført en annen markedsutvikling enn forutsatt er derfor basert på feil faktisk grunnlag. Nkom burde sett, i 2018, at deres forutsetninger var feil. Ved en rekke anledninger i 2017 – 2018 gjorde Telenor Nkom oppmerksom på at deres kobberoptimisme var ubegrunnet.

Nkom fremhever videre på side 3 i sitt vedtak at «Telenor har selv valgt å legge ned kobbernettet, uten forutgående diskusjon med tilgangskjøpere eller Nkom». Telenor mener denne fremstillingen er unyansert og lite treffende for informasjonen tilgjengelig for Nkom og tilgangsaktørene. Telenor minner om at det i perioden forut for Nkoms vedtak allerede var gjort omfattende arbeid og analyser omkring potensialet i videre investeringer i kobbernettet og planer for sanering av kobbertjenestene. Realitetene var blant annet at man hadde forsøkt et samarbeidsforum ledet av Nkom der man gjennom 2016-2017 diskuterte hvordan kobbernettet kunne moderniseres – uten at man kom noen vei. Dette arbeidet ble avsluttet i oktober 2017 uten resultat, med en felles uttalelse fra deltakerne i Bredbåndsforums arbeidsgruppe for videreutvikling av kobbernett (<https://nkom.no/ekom-markedet/bredbandsforum>).

I forbindelse med nasjonal høring av varsel om vedtak i 2018 dokumenterte Telenor at Nkoms egne markedsdata for den foreslåtte reguleringen tydelig viser at når det bygges ut VDSL i et område vil kun 1 av 7 sluttbrukere kjøpe produktet. Bygges det fiber, vil 8 av 10 kjøpe. Målrettede brukerundersøkelser Telenor fremla for Nkom underbygget samme budskap om at kobber ikke er attraktivt for kunder som kan velge alternativ aksessform. Dertil informerte eksempelvis Telenor Nkom 19. oktober 2018 i møte om «Modernisering og kobbernettet», der også Samferdselsdepartementet deltok i møteserien om dette temaet, at selskapet vurderte en

forsert sanering av hele kobbernettets i perioden 2019-2022 (se bilag 1: Telenors mail med oppsummering og presentasjon fra møtet, se særlig side 5 i presentasjonen og at det fremgår av oppsummeringen fra møtet at et aksjonspunkt er at når «endelig tidsplanen for kobbersanering er bestemt vil Telenor informere Nkom/Sd om dette».

At erfaringene fra bransjefora, tunge faglige innspill også fra eksterne akademikere og konsulenter samt strategisk informasjon som Telenor presenterte for Nkom i denne perioden ikke ga korreksjon til Nkoms kobberoptimisme skyldes således ikke mangel på muligheter for forutgående diskusjon med Telenor om kobbernettets fremtid. At Nkom fattet sitt vedtak i desember 2018, og siden videreførte samme linje og argumentasjon også i innstillingen til Telenors klage på vedtaket, uten faktisk grunnlag om at den sterkt negative markedsutviklingen for kobber ville snu, er beklagelig.

3.3 LRIC modellen og fastsettelsen av pristaket på bakgrunn av denne mangler rettslig grunnlag

Pristaket som Nkom nå har vedtatt for marked 3a er som følgende:

	2018 LRIC modell	2018 LRIC modell Oppdatert etterspørsel, kapital og inflasjon
Fra 1. januar 2023	81 NOK/mnd	94 NOK/mnd
Fra 1. januar 2024	83 NOK/mnd	98 NOK/mnd
Fra 1. januar 2025	85 NOK/mnd	102 NOK/mnd

Beregningen fra 2018 er basert på antagelsen om 311 000 kobberbaserte aksesser i 2023. Som beskrevet over var det faktiske antallet i 2022 31 000 aksesser i henhold til ekomstatistikken. Det er ingen grunn til å tro at antallet aktive kobberaksesser økte fra 2022 til 2023. Dette betyr at i de justerte beregningene er antallet aktive kobberaksesser redusert med mer enn 90 prosent. Til tross for denne betydelige reduksjonen i antallet aksesser øker den justerte LRIC med 15 - 20 prosent. Etter Telenor syn er dette en oppsiktsvekkende liten økning gitt at volumet er redusert med 90 prosent.

Den underliggende forutsetningen i modellen som er årsaken til at antallet aktive kobberlinjer har så liten innvirkning på resultatet er oppsummert i designprinsipp 18 i Conceptual approach dokumentet:⁴

Principle A18: We will assume that the modelled network carries as a minimum the forecast copper demand and fibre demand for the hypothetical Telenor-scale operator, but also the Telenor active HFC connections and active connections served by the local

⁴ Page 40 in Allen, J and M. Starling (2016) *Final model specification for the Norwegian Communication Authority Conceptual approach to upgrading Nkom's LRIC model of fixed access networks in Norway*, Analysys Mason, [available at nkom.no](http://available.at.nkom.no)

operators. This will ensure consistent economies of scale are achieved by the modelled network.

Dette betyr at det modellerte nettet, i vårt tilfelle kobber, forutsettes å betjene alle kunder tilknyttet fiber og Telenors HFC nett i tillegg til kobber. En dekonstruksjon av formlene i modellen dokumenterer at modellen kalkulerer enhetskostnaden for kobber som om alle bredbåndskundene i markedet (unntatt kundene på FTB, konkurrerende HFC samt) er tilknyttet kobbernettet. Dette innebærer at istedenfor å fordele kostnadene knyttet til kobber på de 31 000 aktive kobberkundene deles kostnadene på om lag 1,5 millioner aktive linjer.

I vedtaket fremholder Nkom at: «Med disse oppdateringene mener Nkom at pristakene som fastsettes gir Telenor kostnadsdekning i henhold til de grunnleggende forutsetninger og prinsipper som ligger i LRIC-modellen». En av de grunnleggende forutsetninger i modellen fra 2018 (etter 2023 oppdateringer) er at **alle** Telenors fiberkunder samt 85 prosent av fiberkunder hos Telenors konkurrenter (anslagsvis 1,5 millioner kunder) bidrar til finansiering av kobbernettet. Dersom det hadde vært slik at Telenors fiberkunder samt 1,5 millioner fiberkunder alle bidro til finansiering av kobbernettet så ville Nkoms påstand vært korrekt. Telenor ville fått kostnadsdekning. Siden realiteten er at fiberkunder (selvfølgelig) ikke betaler for en kobberaksess de ikke bruker, så gir ikke de regulerte priser kostnadsdekning.

LRIC- modellens forutsetninger og prinsipper kan ikke gi kostnadsdekning nettopp fordi det i modellen forutsettes at kobbernettet også får inntekter fra fiberkunder. Dette er åpenbart ikke tilfelle i praksis. Nkoms påstand om at de regulerte priser gir kostnadsdekning i henhold til modellens forutsetninger er derfor uriktig. Modellen gir riktignok en tilgangspris som i henhold til modellens forutsetninger er kostnadsbasert, men siden antallet kunder som faktisk betaler denne tilgangspris er betydelig lavere enn det som ligger til grunn i Nkoms beregninger oppnår ikke Telenor kostnadsdekning.

Begrunnelsen for prinsipp A18 er henvisingen til avsnitt 39 i fortalen til EU Anbefalingen fra 2013 om costing methodologies:⁵

Active copper lines are decreasing due to customers migrating to cable, fibre and/or mobile networks. Modelling a single efficient NGA network for copper and NGA access products neutralises the inflationary volume effect that arises when modelling a copper network, where fixed network costs are distributed over a decreasing number of active copper lines. It allows for progressively transferring the traffic volume from copper to NGA with deployment of and switching to NGA. Only traffic volume moving to other infrastructures (for example cable, mobile), which are not included in the cost model, will entail a rise in unit costs.

Ved å modellere ett effektivt nett sikrer man at felleskostnader og kostnader knyttet til felles driftsmidler/aktiva deles på tvers av fiber og kobber. Etter Telenors syn er dette forståelig. Det

---

⁵ EU-commission (2013) *COMMISSION RECOMMENDATION of 11 September 2013 on consistent non-discrimination obligations and costing methodologies to promote competition and enhance the broadband investment environment*, Official Journal of the European Union, L 251/13.

som imidlertid gjøres i Nkoms modell er at også kostnader som ikke er felles, men som er *spesifikke* for kobber, også deles på tvers av fiber og kobber. Konsekvensen av dette er at LLUB prisen ikke en gang dekker bortfallskostnaden for kobber.

Dette betyr at modellen ikke er i overensstemmelse med et av Nkoms andre design prinsipper som fremgår av prinsipp A20:

Principle A20: The costs of access connections will be determined through the recovery of the total cost of an architectural deployment over the active access connections in that architecture.

Det fremgår videre av modelldokumentasjonen fra Nkom at kobbernettet er en «architecture» og at kobberkundene følger er «active access connections in that architecture». Enkelt sagt sier følgelig prinsipp A20 at inntekter fra kobberkunder skal dekke kobberkostnadene.

I sitt vedtak viser Nkom til avsnitt 25 i fortalen til anbefalingen fra 2013 (vår utheving):

*“A costing methodology that leads to access prices replicating as much as possible those expected in an effectively competitive market is appropriate to meet the objectives of the Regulatory Framework. Such a costing methodology should be based on a modern efficient network, reflect the need for stable and predictable wholesale copper access prices over time, which avoid significant fluctuations and shocks, in order to provide a clear framework for investment and be capable of generating cost oriented wholesale copper access prices serving as an anchor for NGA services, and deal appropriately and consistently with the impact of declining volumes caused by the transition from copper to NGA networks, **i.e. avoiding an artificial increase in wholesale copper access prices** which would otherwise be observed as a result of customers migrating to the NGA network of the SMP operator.”*

Av dette fremgår at Kommisjonen ikke utelukker at kobberprisen øker som følge av et fallende antall kobberkunder, det er «kunstige» økninger som skal unngås. Etter Telenors syn er en rimelig tolkning av dette at operatører ikke nødvendigvis kan forvente full dekning av kapitalkostnader (som i sin helhet er knyttet til «sunk cost»), men at bortfallskostnader fortsatt må dekkes. Sagt på en annen måte: tilgangspriser som kun dekker bortfallskostnader er ikke kunstig høye.

I henhold til 2018 versjonen av LRIC modellen er bortfallskostnadene relatert til kobbernettet ca 185 millioner NOK pr år (til sammenligning er felles driftskostnader på tvers av fiber og kobber ca 800 millioner NOK pr år).

Telenors interne beregninger av bortfallskostnadene relatert til fortsatt drift av grossistaksessene indikerer et kostnadsnivå i 2023 på [redacted] NOK pr. år. Telenors estimerte bortfallskostnader er dermed omtrent [redacted] prosent lavere enn Nkoms 2018 modell. Bortfallskostnader mellom [redacted] til 185 millioner per år fordelt på 31 000 aksesser gir en månedlig kost per aksess mellom [redacted] og 500 NOK, altså [redacted] til 5 ganger høyere enn pristaket i vedtaket. I

tillegg er det sannsynlig at det vil være en stabil nedgang i antallet aktive kobberaksesser frem til kobbernettet legges ned, noe som betyr at bortfallskostnader per aksess vil øke de neste årene.

Det oppdaterte pristaket i vedtaket gir på denne bakgrunn verken dekning av bortfallkostandene slik disse er kalkulert i modellen og heller ikke slik disse er kalkulert av Telenor. I en konkurranserettslig kontekst betyr det at de regulerte grossistprisene for kobber fastsettes på et nivå som innebærer predasjonsprising. I tillegg er pristaket slik dette fremgår av vedtaket i strid med tilgangsdirektivet paragraf 13 (1):⁶

A national regulatory authority may, in accordance with the provisions of Article 8, impose obligations relating to cost recovery and price controls, including obligations for cost orientation of prices.

Pristaket vil også være i strid med ekomloven § 4-9 som implementerer tilgangsdirektivet på dette punkt.

Pristaket i vedtaket er ikke kostnadsorienterte og sikrer heller ikke kostnadsdekning. Dette gjelder selv om man bare ser på bortfallskostnader og ikke hensyntar kapitalkostnader og felleskostnader. Pristaket mangler således etter Telenors syn rettslig grunnlag.

Beregningene ovenfor viser at et pristak som er kostnadsorientert og sikrer kostnadsdekning av bortfallskostnadene, vil være omtrent 500 NOK per måned om det skal baseres på estimatene i LRIC modellen hva gjelder bortfallskostnadene ved kobber. Ser man bort fra LRIC modellen og legger Telenors beregninger til grunn, indikerer disse at et pristak på ■■■ NOK pr måned vil være tilstrekkelig til å dekke bortfallskostnadene. Disse resultatene er imidlertid basert på en urealistisk forventning om at antallet aktive kobberlinjer forblir omtrent 31 000 i hele perioden fra januar 2023 til september 2025.

Nkom har dessverre ikke offentliggjort hva som er forventet utvikling i antallet aktive kobberlinjer i kommende periode. Telenor har derfor ikke tilstrekkelig informasjon til å reprodusere de forventede inntektene Nkom legger til grunn. Som illustrasjon legger vi til grunn et scenario med en konservativ lineær nedgang i antallet aktive linjer fra 31 000 i januar 2023 ned til 15 000 i september 2025. Gitt en slik forventet utvikling og pristaket som fremgår av vedtaket, vil akkumulerte grossistinntekter for Telenor i perioden januar 2023 til september 2025 utgjøre 72 millioner NOK. Totale bortfallskostnader i samme periode (33 måneder) er 509 millioner NOK i henhold til LRIC modellen og ■■■ millioner NOK i henhold til Telenors interne estimat.

---

⁶ DIRECTIVE 2002/19/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities (Access Directive)
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:108:0007:0020:EN:PDF>

Gitt en slik forventet utvikling i etterspørselen og bortfallskostnader fra LRIC modellen vil pristaket i vedtaket føre til:

- Et underskudd for Telenor på omtrent 421 millioner NOK
- Tilgangskjøperne (og deres kunder) vil kun dekke 14 prosent av bortfallskostnadene relatert til tilgang til kobbernettet.

Gitt en slik forventet utvikling i etterspørselen og bortfallskostnader basert på Telenor interne beregninger vil pristaket i vedtaket føre til:

- Et underskudd for Telenor på omtrent ■■■ millioner NOK
- Tilgangskjøperne (og deres kunder) vil kun dekke ■■■ prosent av bortfallskostnadene relatert til tilgang til kobbernettet.

Ovennevnte innebærer at for at pristaket skal gi kostnadsdekning basert på den strengeste kostnadsmetoden (dekke bortfallskostnader) og således være i overensstemmelse med artikkel 13 i tilgangsdirektivet, ekomloven § 4-9, artikkel 26 i 2013 Anbefalingen om costing methodologies samt Nkoms designprinsipp 20A, må det være:

- 685 NOK/ mnd basert på bortfallskostnader i LRIC modellen.
- ■■■ NOK/mnd basert på bortfallskostnader i Telenor interne beregninger.

Oppsummert, for at pristaket skal være lovlig må det være kostnadsorientert og gi kostnadsdekning i det minste av bortfallskostnadene. Nedenfor vises alternativene som angitt over:

År	Nkoms vedtak	Antallet aktive kobberlinjer er konstant (30 000)		Lineær reduksjon i antall aktive kobberlinjer (30 000 to 15 000)	
		Dekke kostnader i LRIC modellen	Dekke kostnader fra Telenors interne beregninger	Dekke kostnader i LRIC modellen	Dekke kostnader fra Telenors interne beregninger
2023	94	500	■■■	685	■■■
2024	98	500	■■■	685	■■■
2025	102	500	■■■	685	■■■

På bakgrunn av ovennevnte er det Telenors syn at vedtaket er ugyldig. Departementet må endre den vedtatte prisregulering slik at pristaket er kostnadsorientert og dekker de underliggende faktiske kostnadene ved tilby grossistproduktene. Under enhver omstendighet må pristaket justeres slik at det dekker Telenors bortfallskostnader.

3.4 Pristaket påvirker investeringsinsentivene negativt

En prisregulering under bortfallskostnadene («avoidable costs») for kobberbaserte tjenester medfører åpenbart en kryss-subsidiering av kobberproduktene. Fiber og FTB er alternative

aksessløsninger. Subsidierting av kobberaksessene medfører at kobber fremstår relativt sett mer gunstig enn det ville ha gjort i fravær av subsidiene. Det medfører at noen kunder velger kobber, der de hadde foretrukket fiber eller FTB i fravær av kobbersubsidien. Det igjen påvirker investeringer i ny infrastruktur, samt begrenser tilgangskjøpernes insentiver til å ville ønske å tilby sine slutt kunder alternative produkter.

Siden kobbernettene skal fases ut i 2025 så begrenser denne effekten seg til en forsinkelse. Senest i løpet av 2025 vil alle disse kunder migrere fra kobber og over på andre løsninger. Det er åpenbart sløsing, i samfunnsøkonomisk forstand, at disse kunder ikke står overfor riktige prissignaler og at de derfor blir hengende i kobbernettene, og bidrar til økte driftskostnader, i en lengre periode enn de ellers ville gjort. Det resulterer i et betydelig samfunnsøkonomisk tap som under gitte forutsetninger vil være lik Telenors bedriftsøkonomiske tap, altså i størrelsesorden [redacted] millioner kroner.

Med vennlig hilsen,
Group Legal

Kaja Wølneberg
Advokat